

Перший тур ІХ Української олімпіади з лінгвістики

5 грудня 2021 р.

Старші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

Пояснювати, як саме ви знайшли описаний вами набір закономірностей, або «математично» його обґрунтовувати не потрібно:

- *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс *X*-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до слова префікса *X*-»;
- *краще*: «у даній мові форма множини утворюється додаванням до слова префікса *X*-».

1. Крикська мова

Таміла Краштан

Нижче подано речення крикською мовою разом із перекладами українською:

- 1 **Wotko afvckat kaccv celayes.**
Щасливий єнот торкається тигра.
- 2 **Cesse cutkosat pose nehan pohes.**
Маленька миша чує товстого kota.
- 3 **Pose wakv ohlikes.**
Кіт їде на корові.
- 4 **Eco nehat rakko rakkan pohes.**
Товстий олень чує великого коня.

Завдання 1. Перекладіть українською:

- 5 **Wakv cesse celayes.**
- 6 **Wotko eco cutkosan ohlikes.**

Завдання 2. Перекладіть крикською мовою:

- 7 Кінь торкається оленя.
- 8 Великий кіт чує єнота.
- 9 Товста миша їде на щасливому тигрі.

Примітка. Крикська мова належить до мускоської мовної родини. Нею розмовляють близько 4500 осіб у США. Літера *v* позначає особливий голосний крикської мови.

Нижче наведено іменники мови іраку, в яких підкреслено наголошений голосний:

Слово	Значення
gweehhamoo	ребро
oohitamoo	відповідач
geetálongoo	<i>вид рослин</i>
qurumbú	качка
daqtamó	мороз
siisaboó	<i>вид жуків</i>
gídaabá	сенс
fiisuusmoo	крадій
sufuriya	сковорідка
hayahaymoo	кашель
geewoót	хвороба

Слово	Значення
seelaneé	левава грива
soonarí	<i>вид дерев</i>
marsaáú	горох
amakeewá	<i>вид овочів</i>
amagitsijimi	богомол
taqeesamoo	щелепа
kaahamuusmoo	ватажок
eleleeamáy	лахміття
kalambaytú	борсук-медоїд
heegweréhh	тривожна людина

Завдання. Відновіть наголос у таких словах:

Слово	Значення
deeqwmaayi	лезо
sokoóni	ринок
tiqtuusamoo	пацієнт
waaqooduusmoo	лицемір
amaaqawá	натовп
marariiyaán	залізні ланцюги
slakeemeesí	<i>вид рослин</i>

Слово	Значення
amaneegidé	іраку (народ)
muriyaán	<i>вид дерев</i>
amaxingai	краб
bukukuáy	нескінченна мряка
geetáhinodi	<i>вид рослин</i>
sidimeé	гігант
oohama	рукоятка

Примітка. Іраку — афразійська мова, якою розмовляють близько 600 тисяч представників однойменного народу в Танзанії.

Запис двох однакових голосних поспіль задає один довгий голосний. Косий штрих над голосним позначає, що він має *високий тон*, тобто вимовляється з особливою інтонацією (решта голосних мають *низький тон*). Для довгих голосних тон позначають на останній літері в записі.

Літери *q*, *x* та *y*, а також комбінації літер *gw*, *hh*, *qw*, *sl*, *ts* позначають особливі приголосні звуки мови іраку.

3. Мάρту-в́анѓка

Данило Мисак

Нижче подано 20 слів мови марту-ванѓка разом із перекладами українською:

Слово	Переклад
ngurluparni	сміливий
ngarlpu	гра (розвага)
kalyukarrayijapinti	волосінь
yurltu	порожнисте дерево
kurntaparni	нахабний
yirrpinkurlu	озброєний
marlpa	супутник
yini	ім'я
kurupinti	окуляри
jalyirrkarrayija	мулга (змія)

Слово	Переклад
pukurlparni	нещасний
nyupa	чоловік або дружина
wangkapinti	друг
jaminupa	похорон
jinapinti	черевик
kalyu	вода
wangkakurlu	дитина, старша за немовля
marlpaparni	самотній
jalyirrupa	листя
jaminykurlu	сирота або вдова

Завдання 1. Фрагмент частини слів мови марту-ванѓка не несе жодного смислового навантаження. Опишіть його призначення.

Завдання 2. Перекладіть українською:

pukurlpa kalyukarrayija ngarlpupinti
ngurlu kuru yiniparni nyupakurlu wangka

Завдання 3. Перекладіть мовою марту-ванѓка:

бідон нога сором кільцехвостий варан зброя

Примітка. М́арту-в́анѓка — різновид мови Західної пустелі, що належить до п́ама-нью́нг-ської родини. Цим різновидом користуються близько тисячі корінних мешканців Західної Австралії.

Сполучення літер *ly*, *ng*, *ny*, *rl*, *rn*, *rr* та *rt* позначають особливі приголосні звуки.

Волосінь — нитка або шнур для риболовлі.

Му́лга — тип засушливих місцевостей Австралії, а також назва поширених там невеликого дерева та змії.

Кільцехвостий варан — австралійська ящірка, що мешкає в норах у землі, у каменях та деревах.

Нижче подано словосполучення грузинською мовою (в латинській транскрипції) з перекладами українською:

Словосполучення	Переклад
mts'vane sakhlma	зелений будинок
mrgvali k'us	круглої черепахи
k'arg k'lit'es	хорошому замку
mdzime uroti	важким молотком
shav k'us	чорній черепасі
parto danam	широкий ніж
shav kvas	чорному каменю
p'at'ara badit	маленькою сіткою
shavi sakhlis	чорного будинку
mdzime k'lit'it	важким замком
akhali saatis	нового годинника
mts'vane badem	зелена сітка
k'ashk'asha pot'oti	яскравим знімком

Завдання 1. Перекладіть українською:

parto k'lit'es p'at'ara sakhlis shavma pot'om akhali danit
shavi uros mrgvali p'omidorit k'argi badis mrgval saats

Завдання 2. Перекладіть грузинською:

новому ножу яскравий замок хороший помідор
зеленою черепахою важкого знімка чорним каменем

Якщо ви вважаєте, що для деяких словосполучень можливими є кілька варіантів перекладу грузинською, але один із них більш правдоподібний, наведіть аргументацію на користь цього варіанта.

Примітка. Грузинська належить до картвельських мов. Вона є державною в Грузії, де нею розмовляють близько 4 мільйонів осіб. Сполучення символів *dz*, *k'*, *kh*, *p'*, *sh*, *t'*, *ts'* позначають особливі приголосні звуки грузинської мови.